

ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ДО ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ДОШКІЛЬНИКІВ

*Бутенко Ольга Григорівна,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри теорії та методик дошкільної освіти,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*

Незважаючи на численність наукових напрацювань із проблеми підготовки майбутніх фахівців дошкільного профілю до виховання дошкільників, залишаються недостатньо вивченими особливості й основні напрями діяльності вищих навчальних закладів щодо підготовки студентів до гендерного виховання дітей дошкільного віку; не розроблено методики, спрямованої на педагогічну підтримку студентів щодо формування в дошкільників гендерної соціалізації.

Вивчення навчальної дисципліни «Основи теорії гендерного виховання» пропонується студентам V курсу факультету дошкільної освіти Інституту розвитку дитини Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, що здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст» за напрямом «Дошкільна освіта. Практична психологія».

Курс дисципліни читається у I семестрі і розрахований на 56 год (1,5 кредити). З них 18 год відведено на аудиторні заняття (8 год – лекційний курс, 10 год – практичні заняття) та 36 год – на самостійну роботу студентів. По закінченню вивчення дисципліни студенти складають підсумковий контроль у вигляді заліку.

Головною метою курсу є формування у студентів теоретичних знань, практичних навичок та умінь, необхідних для реалізації принципів, методик і технологій гендерного виховання в практику роботи дошкільних навчальних закладів.

Завдання курсу навчальної дисципліни полягає в озброєнні студентів знаннями про основні поняття гендерної педагогіки; ознайомлення їх із

коротким історичним оглядом становлення й актуальними проблемами гендерної педагогіки, сутністю та значенням гендерної соціалізації дошкільників; окресленні завдання, змісту, форм і методів статево-рольового виховання дошкільників.

Відповідно до мети та завдань, студенти мають *знати*: понятійний апарат та актуальні проблеми гендерної педагогіки; особливості процесу гендерної соціалізації хлопчиків і дівчаток; фактори статево-рольової соціалізації дітей різної статі; завдання, зміст, форми та методи гендерного виховання дітей дошкільного віку.

Вивчивши курс навчальної дисципліни, студенти мають *уміти*: створювати повноцінне розвивальне середовище в дошкільному навчальному закладі, як головну умову реалізації навчально-виховних завдань гендерного виховання; реалізовувати методику статево-рольового виховання та гендерний підхід в організації різних видів діяльності дошкільників; забезпечувати гармонійні взаємини дітей різної статі; здійснювати діагностику статево-рольового розвитку дошкільників; сприяти взаємодії дошкільного навчального закладу та сім'ї у вирішенні проблем гендерного виховання дошкільників.

Відповідно до кредитно-трансферної системи, за якою працює університет, програму курсу побудовано за модулями (змістові й індивідуальні навчально-дослідні завдання). Зупинимося на їх характеристиці.

Перший модуль включає два змістові модулі. Лекційний курс першого змістового модуля *«Теоретичні засади гендерної педагогіки»* містить дві теми: *«Загальні основи гендерної педагогіки»* та *«Психологічні основи гендерної педагогіки»*.

Другий змістовий модуль *«Сутність і зміст гендерного виховання дошкільників»* включає теми: *«Гендерне виховання дошкільників в умовах дошкільного навчального закладу»* та *«Взаємодія дошкільного навчального закладу та сім'ї у вирішенні завдань гендерного виховання дошкільників»*.

Логічним продовженням лекційного курсу є практичні заняття, що мають за мету закріпити, розширити та деталізувати знання студентів, отримані під час теоретичної підготовки; озброїти їх практичними вміннями та навичками безпосередньої роботи з дошкільниками.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання (модуль 2) спрямовані на розкриття питань: ідеї гендерного виховання у педагогіці В. Сухомлинського; роль іграшок у формуванні майбутніх чоловіка і жінки; підготовка хлопчиків (дівчаток) до виконання соціальних ролей чоловіка (жінки) та батька (матері); роль казки у гендерному вихованні дошкільників; проблемні ситуації та їх роль у гендерному вихованні дошкільників; реалізація принципу правдивості в гендерному вихованні дошкільників; гендерні аспекти професійної діяльності педагогів та ін.

Самостійна робота студентів є невід'ємним важливим складником підготовки студентів до гендерного виховання дошкільників. Студенти мають здійснити гендерну експертизу Базового компонента дошкільної освіти в Україні; запропонувати сценарій свята для вирішення завдань гендерного виховання; розглянути вплив релігії та церкви на статево-рольову поведінку дошкільників (есе); проаналізувати вплив реклами на гендерне виховання дошкільників (есе); розробити рекомендації для батьків «Як уберегти дитину від сексуального насильства» та ін.

Література:

1. Бендас Т. В. Гендерная психология : Учебное пособие / Татьяна Васильевна Бендас. - СПб. : Питер, 2005. – 431 с.
2. Бутенко О. Ідеї гендерного виховання у педагогіці В. Сухомлинського / О. Бутенко // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» : наук.-теорет. збірник. – Переяслав-Хмельницький, 2008. – Вип. 14. – С. 36–39.
3. Бутенко О. До проблеми гендерного виховання дошкільників /

О. Бутенко // Зб. мат. міжнар. наук.-практ. конф. [«Проблеми дошкільної та початкової освіти у контексті сучасного виміру»]. – Умань, 2008. – С. 15–17.